

A TŰZÉRSÉG TŰZTERVÉNEK ELKÉSZÍTÉSE TÁMADÁSBAN

Alezajlott világháború tapasztalatairól eddig megjelent írások mind a nyugati hatalmak, mind a Szovjetunió részéről azt tanúsítják, hogy a védelemre berendezkedett ellenség elleni tervszerű támadás jelentősége feltétlenül fokozódott.

A háború elején az úgynevezett „villámháború“ szakaszában olyan nézetek is reálisnak látszottak, hogy a tüzérség jelentősége a páncélosok és repülők fokozott alkalmazása folytán erősen lecsökkent. A háború további folyamán azonban azt láttuk, hogy korántsem ez a helyzet, mert a tüzérség jelentősége nemcsak, hogy nem csökkent, hanem még fokozódott és a hatásos tüzérségi tűztámogatás továbbra is a saját támadó gyalogság veszteségének csökkentésére a leghatásosabb fegyver maradt.

A védelemre berendezkedett ellenség elleni támadás tüzérségi előkészítése és támogatása csakis tervszerűen történhet. Alábbiakban ezt kívánom ismertetni, hogy az ilyen tüzérségi tűzterv milyen módon valósul meg célszerűen és milyen rendszer az, amelyik a célnak legmegfelelőbbnek látszik.

Mint ismeretes az ellenséges védőállást a támadást megelőző időben minél részletesebb felderítéssel kell kiértékelni.

A különböző légi, tüzér, gyalogsági és esetleg mérőszakad figyéléssel felderített ellenséges figyelőállásokat, támpontokat, harcálláspontokat a harcsoportparancsnok álláspontján összesített vázlatban nyilván tartásba kell venni.

A tüzérség gazdaságos felhasználása, valamint a tervszerűség biztosítása megkívánja, hogy a tüzérség egységes vezetés alatt támogassa a megerősített állásra történő támadást. Az egységes vezetés leggyakrabban a hadműveleti egység egész tüzérségére vonatkozólag a hadosztály tüzérparancsnok kezében lesz. Nagyobb viszonyok között esetleg a hadtesttüzérparancsnok vezeti a hadtest egész tüzérségét.

A támadási tervnek megfelelőleg a tüzérséget úgy kell csoportosítani, hogy a súlyképzés itt is kifejezésre jusson. Ennek figyelembevételével a súlyon támadó harcsoporttal erős tüzer csoportot kell együttműködésre utalni. A „Honvéd“ II. évfolyam 5. számában megjelent Vértés László bajtárs tanulságos cikkének adatai összevetve a volt honvédség utolsó szervezésével a hadműveleti egységnek — esetleg a hadtest közvetlenéből még megerősítve — mintegy 15—20 üteg áll rendelkezésre. Ezeknek az ütegeknek zöméből kell a súlyon támadó ezredparancsnok csoportjával való együttműködésre

tüzércsoportot képezni. Ezen a támogató csoporton kívül természetesen a hadművelleti egység többi tüzércsoportja is, a hadosztály tüzércsoportparancsnok tüzertervének megfelelőleg, bizonyos mértékig támogatja ezt a súlyos támadó harccsoportot.

A tüzérvetés gyakorlati végrehajtása megkívánja, hogy a négynél több ütegből álló tüzércsoportokból alcsoportokat képezzünk. A nagyobb tüzércsoportok parancsnokaiul a tüzérezredparancsnokok jöhetnek tekintetbe, míg a négy ütegnél nem nagyobb tüzércsoportok és az alcsoportok parancsnokaiul az osztályparancsnokok és kivételes esetben idősebb ütegcsoportparancsnokok állnak rendelkezésre.

A részletes tüzertervet, amely üteggig bezárólag szabja meg a feladatokat, a támogató tüzércsoport parancsnokoknak kell elkészíteni. A hadművelleti egység tüzércsoportparancsnoka ezt megelőzőleg, a hadosztályparancsnokság célját szolgáló általánosabb és a hadosztály egész harcterületére kiterjedő felderítés eredménye alapján, adjon ki egy tüzertervvázlatot, amely azonban csak nagyban szabja meg az egyes csoportok feladatát, mégpedig, hogy mely célokat, mikor tart tűz alatt a távoli harccsoport és hogy mely időben fogják a többi csoportok a fő támadó harccsoport támadását támogatni.

A továbbiakban a részletes tüzerterv a hadosztály tüzércsoportparancsnok általános tüzertervének figyelembevételével készül, a felderítés eredménye és a támadási terv alapján.

A tüzerterv megalkotásánál közre kell működniök a harccsoportparancsnoknak, a támogató tüzércsoportparancsnoknak, a tüzer alcsoportparancsnokoknak, a zászlóaljparancsnokoknak, a gyalogság, nehézfegyverkötelékeinek parancsnokai, valamint az esetleg együttműködő harcokcsi vagy repülőparancsnoknak.

A megbeszélésnek lényegében a következőkre kell kiterjedni:

1. A tüzérségi előkészítés helye és ideje, tűzgyorsaság.
 2. A gyalogsági nehézfegyverek részvétele az előkészítésben.
 3. Mely célokat kell a tüzérségi előkészítés után a tüzérséggel bénítani és melyeket a gyalogság nehézfegyvereivel.
 4. Rakéta jelek.
 5. A tüzérség további alkalmazásának terve a különböző támadási célok elérése után.
 6. A harcokcsival, illetve repülővel együttműködés tüzertvi része.
- Ennek a megbeszélésnek eredményeként rögzítődnek az egyes ütegek feladatai.

Ezek körülbelül a következők lesznek:

Az ellenség első vonalára és az akadályokra fektetett tüzérségi előkészítés, tüzérségi tűz előrehelyezése, egyéb feladatok.

Miután a tüzérségi előkészítés alatt bénítani kell az ellenség első vonalát, a támadási sáv teljes szélességében és a két csatlakozó szárnyon is legalább 100—200 m szélességben, szükséges lesz az együttműködésre utalt tüzércsoport ütegeim kívül a hadművelleti egység egyéb ütegeiből is az előkészítéshez a fő támadócsoportnak rendelkezésére bocsátani több üteget.

A tüzérségi előkészítés célszerűen élénk és a végén igen élénkre felfokozott tűz kell legyen.

A Szovjetunió szakirodalma által ismertetett elvek szerint a tüzérségi előkészítés után, amikor a betörés megtörténik, fontos, hogy a tűz előrehelyezése úgy történjék, hogy megtorpanásszerű tűzszünet ne legyen.

Ez a követelmény részben úgy érhető el, hogy a tüzérségi tűz előrehelyezése 2—300 m-el, tűzhengerszerűen merev tűzben, csak távolság változtatással történjék. Ugyanis független irányzóvonallal ellátott dobirányzóinknál ez esetben minimális késedelem áll csak elő a tűz folytatásában, míg ha oldalirányt is változtatunk, feltétlenül megszakad a tűz folytonossága. A tűz előrehelyezése után térhetnek át az egyes ütegek a további célok tűzalávételeire, illetve egyéb feladatra, a tűztervnek megfelelően.

A feladatok megszabásánál tekintetbe kell venni, hogy egyrészt még a leggondosabb felderítés sem 100%-os biztonsággal fedezi fel az ellenség összes tüzelőállásait és támpontjait, másrészt az ellenség váltóállásokkal, rejtett tűzfegyverekkel is rendelkezik, miáltal az előbb felderített helyen semmiem lesz, míg máshelyütt a tűztervbe fel nem vett új célra kellene tüzelni.

Az előbb említetteket figyelembevéve a rendelkezésre álló ütegeknek egyrészt, mégpedig célszerűen küzdőszázadonként egy üteget, ne bízunk meg a tüzérségi előkészítésen kívül kötött tűzfeladattal, hanem utaljuk együttműködésre a támadószázaddal, mikor is egyetlen gondja ennek az ütegeknek az legyen, hogy a századparancsnokkal összeköttetést tartva, a század előrejutását gátló célokat lefogja.

A küzdőzászlóaljakkal együttműködő alcsoportok többi ütegének adjunk feladatul már felderített célokat, idő és lőszerfelhasználás pontos megszabásával a tűztervben.

Ugyancsak célszerű lesz egy alcsoportot, de legalább egy nagyobb ürméretű üteget a gyalogezredparancsnokkal közvetlenül együttműködésre utalni, amelyik váratlan esetben az ezredparancsnoknak rövidúton rendelkezésére áll.

A harcokocsi egység parancsnokával ugyancsak együttműködésre kell utalni az üteget, vagy alcsoportot, amelynek minden figyelme a harcokocsi előnyomulására és harcára összpontosuljon.

Mindezen feladatok mellett, a csoport minden ütegének fel kell készülnie arra, hogy a tűztervben kiutalt feladatokon kívül rugalmasan tüzelni tudjon bármely célra.

Anélkül, hogy sémát akarnék adni, egy súlyon támadó gyalogezredet támogató tüzércsoport alcsoportokra való tagozását és feladatait az alábbi példával kívánom érzékeltetni:

A súlyon támadó gyalogezred két zászlóalja küzdő. Az együttműködésre utalt tüzércsoportnál a hadműveleti egység tüzérségének zöme van beosztva. A harccsoporton belül, súlyon támadó zászlóaljjal együttműködik egy nagyobb alcsoport, melynek két ütege a két küzdőszázad közvetlen támogatását végzi, míg a többi üteg a tűztervben

meghatározott célokra tüzel. A másik küzdőzászlóaljjal ugyanilyen módon működik együtt egy alcsoport.

Egy alcsoportot képezünk, lehetőleg nagyobb ürméretű ütegekből is azon feladattal, hogy a harcsoportparancsnok kívánságának közvetlenül eleget tudjon tenni. Ennek az alcsoportnak a feladatai közé tartoznának a hadosztály tüzérparancsnok által meg nem oldott távolharc feladatok, valamint a tüzérségi előkészítésben való részvétel és a tüztervben megadott támogató feladatok. A harckocsikkal való együttműködésre kisebb viszonyok között ugyancsak ebből az alcsoportból utaljuk ki az egyik üteget.

Ez az alcsoportparancsnok a tüzércsoportparancsnok álláspontja közelében települne főfigyelőjével és így a harcsoportparancsnok kívánságainak a legközvetlenebbül tud eleget tenni.

A felsorolt feladatcsoportosítás természetesen nem érinti azt a lehetőséget, hogy az egész támogató tüzércsoport tüzeit a csoportparancsnok összefogja, például egy ellentámadás elhárítására.

Az itt ismertetett módon felépített tüzterv amellett, hogy a tüzérség tüzeit térben és időben, valamint lőszer elhasználás tekintetében szabályozza, megfelelően rugalmas lesz a mélységben való átküzdés folyamán is.

A gyalogsági tüzterv ugyanilyen elvek alapján egymást kiegészítve készülhet el, a tüzérségi tüztervvel szoros összhangban.

Szücs István

A FELROBBANTOTT TISZAUGI TISZAHID HELYREÁLLÍTÁSA

A Dunaföldvár—Kecskemét—Kunszentmárton elsőrendű műút, amely a Dunántúlt a Tiszántúllal kötötte össze, a Tiszán a tiszaugi hídon vezetett át. Ugyanezen a hídon tervezték átvezetni a Kecskemét—Kunszentmárton vasútvonalat is, mely azonban Kecskemét és a Tisza jobbpartján lévő Tiszaug vasútállomásig volt csak kiépítve.

A híd elsőrendű közuti-, valamint 4×16 tonna tengelynyomású mozdonyokból álló vasúti terhelésre volt méretezve és szerkesztve. A négy hídnyílás közül két-, egyenként 100 m-es a meder fölött volt és ezekhez csatlakozott két oldalról egy-egy 50 m-es ártéri híd (1. ábra.) A híd vasszerkezete a szegecsek kivételével magasabb szilárdságú ú. n. carbonacélból készült, 1929-ben adták át a hidat a forgalomnak.

A Tiszántúlon vereséget szenvedett német csapatok visszavonulásukkor, 1944. őszén a tiszaugi hidat is felrobbantották. Robbantási keresztmetszetnek (az 1. ábrán vonalkázva jelölve.) a 100 m-es hidaknak a mederpillér melletti szélső kereteit választották. A robbanás következtében a hidaknak a mederpillér melletti végei a folyóba